

בתום מלחמת העצמאות, בראשית 1949, החליט רודי ברגוריון, יחד עם כל עמי ישראל, שהבעייה הפלסטינית נפתרה אחת ולתמיד, השם פלסטין נעלם לצמיתות והעם הפלסטיני הלך לעולמו.

כאשר כבש צה"ל את כל חלקי הארץ, במלחמת ששת הימים, נפ"תרה הבעייה הפלסטינית סופית. כל הארץ, שהערכים קוראים לה "פלסטין", עברה לידי השלטון הישראלי. סוף פסקו.

לפני 17 חודש, כאשר פרצה הינפיאדה, הכטייה שריהביטחון יצחק רבין כי היא "תירגע" תוך כמה ימים, והכל יחזור לקדמותו. ביום השני השבוע, ה"22 במאי 1989, היו רוב הכותרות בכל עיתוריניישראל מוקדשות לאינפיאדה, לבעייה הפלסטינית ולניסיונות הנואשים של ממשלת ישראל להתגונן מפניה במישור הצבאי ובמיישור המדיני.

ואלה כותרות העיתון הארץ ביאותו יום:

● כוחות הביטחון עצרו את מני היגי המא"ס ברצועה ויותר מ"150 פעילים. (דאה להלן).

● פרשנות: מכה קשה (נח"מ"0).

● אבל לא מכת חיסול.

● שני הרוגים ולפחות 20 פצרי

עי ירי בשטחים — הורים ושני

פעוטות ממעלה אדומים נפצעו.

● מכוניות נגרמה באבנים והידרדרה

לעמק לצד הכביש.

● אש"ף יתמוך בכחירות (בש"טחים הכבושים) אם אצות הכרית

תתחייב מראש שהתהליך יסתיים

בהסדר פוליטי.

● כל אלה הופיעו בעמוד הראשון

ובעמודים הבאים של אותו הגליון:

● יוצעו תמריצים ליהודים שי

יחליפו את הפועלים הערבים מ"השטחים.

● שריהביטחון מגיע היום לזר

שינגטון בעוד ארנס מסיים ביקורו

בארצות הברית. (שני הביקורים נר

ערו. למכור את חוכנית הבחירות

בשטחים הכבושים).

● גניבת נשק מצה"ל מראיגה

מאוד את גורמיהביטחון המישי

טרה. (הידיעה מתייחסת לנושק שי

נמצא אצל חברי חוליה פלסטינית,

שנהרגו בחילופי אש באזור בית

לחם).

● מאות כלי נשק נעלמים מדי

שנה ממחני צה"ל בארץ ובשטחים

— נגנבים גם תחמושת ורימונים,

שמגיעים לידי ערבים בגדה וברצור

עה.

● אמאצייפיוס קדחתניים ערב

כניסו של ועידת הפיסגה הערי

בית בקובלנקה. (הידיעה מתייחסת

למצב הפוליטי הפנים עורכי שוצר

בעיקבות האינפיאדה).

● אש"ף ידרוש בוועידת הפיס

גה שמדינות יצמחו בישראל

ויתמכו במאמציהן עימה.

● מיצנע עצר נהגיאוטובוס שי

(המשך בעמוד 12)

הם נוקטים בשתי טאקטיקות שונות. יש להם בעיות שונות

מרכז הליכוד. זהו הגוף הבוחר בראש המפלגה ובמועמדה לתפקיד ראש הממשלה.

וכאן יש בעייה: מרכז הליכוד הוא אחד הגופים הימניים הקיצוניים ביותר במדינה. הוא הרבה יותר קיצוני מאשר ציבור הבוחרים הגדול והמגוון של הליכוד. בגלל סיבות פנימיות, הנובעות ממובנה תנועת החרות (וגם של הליברלים), מתרכזים במרכז הליכוד דווקא היסודות הקיצוניים ביותר.

כדי לרכוש את כתר המנהיגות צריך שרון להופיע כמועמד קיצוני. כך, על כל פנים, הוא מאמין.

יתכן ששרון נוטה גם מטיבעו לסיגנון קיצוני כזה. יתכן שעברו הצבאי מקל עליו דווקא פנייה כזאת אל לב חברי המרכז.

אך יש להניח כי השיקול העיקרי שלו הוא זה: כדי להדיח את יצחק שמיר ולעקוף את דויד לוי במרכז הליכוד, עליו להיות הקיצוני ביותר.

בעבר השמיע שרון לא אחת הצעות לפיתרון הסיכסוך הישראלי-פלסטיני, טיני, שאינן קיצוניות ביותר. יש הסבורים כי שמיר ומשה ארנס קיצוניים, בסתר-ליבם, אף יותר משרון.

שרון הסכים בעבר פומבית להיפגש עם יאסר ערפאת. הוא הכיר עוד בשלב מוקדם כחשיבות אש"ף. והוא התכוון להציע לאש"ף את עזרת צה"ל כדי לתפוס את השלטון בעבר הירדן, מתוך מגמה לנהל עימו לאחר-מכן משאיזמתו על פשרה כלשהי בגדה המערבית. ב"ספטמבר השחור" 1970

הציע למטכ"ל להתערב לטובת אש"ף נגד המלך חוסיין. שרון לא הכחיש מעולם כי אלה הן ריעותיו וכי הוא רבך בהן גם עכשיו.

אלם ריעות מסוג זה לא יעורו לו לכבוש את מרכז הליכוד. כדי להגיע ליעד זה, כך נדמה לו, עליו להיות קיצוני שבקיצוני, לקרוא לחיסול אש"ף

תרגיל רבין

תרגיל שרון

ויאסר ערפאת אישית, להציע את חיסול האינפיאדה באמצעות שיטות הגשמיות כמרחידימים.

כל הכרוה כואת מרחיקה אותו עוד יותר מן המרכז הפוליטי, ומגבירה את הפחדים, החששות ואף הסייט שהוא מעורר בחוגים רבים, בייחוד מאז מילחמת הלבנון.

זוהי הדילמה האמיתית של שרון: כדי לכבוש את מרכז הליכוד, עליו לנקוט עמדות המרחיקות אותו מהמרכז הפוליטי במדינה. וככל שהוא מתרחק מהמרכז במדינה, כן יקטנו סיכוייו להתקבל בראשה הממשלה עליידי הרוב במדינה. זוהי העובדה המתבטאת בסיקרי דעת הקהל.

● דרך ארוכה

מצב זה מקל בהרבה על יצחק שמיר, שאחת ממשיות-חזיו היא כיום למנוע את השילטון מאריאל שרון.

הסיבה לכך נשמעת כפאראדוקס: הרבר אינו נובע רק מן האנטיפאטיה ההדדית השוררת בין שמיר ושרון, אלא גם מחשש עמוק המקנן בליבו של שמיר.

שמיר מאמין שאם שרון יגיע לשילטון, הוא יוותר בנקל על ארץ-ישראל השלמה, בעוד שהוא עצמו, שמיר, הוא שומר החומות של שלמות הארץ.

שרון לא היה מעולם רוויזיוניסט או בית"רי. הוא נא ממחנה העבודה, ממושבי-עובדים, מן החגים שהיו שייכים כמעט אוטומטית למחנהו של רודי ברגוריון. שמיר, רוויזיוניסט ותיק, גם אצ"ל ואחר-כך איש לח"י, אינו מאמין ללאומיות הצרופה של שרון. איש הנסיכים הרוויזיוניסטים, שאותם מטפה שמיר, מתייחסים אל שרון כחשר תורשתי.

זוהי, על כן, תמונת המצב כיום: רבין מקובל כיום כמעט על כל מיפלגת העבודה, וגם על החלק המתון של הליכוד.

שרון מקובל רק על הפלג הקיצוני של הליכוד, מעורר התנגדות בקרב שאר חלקי הליכוד, והתנגדות קנאית ממש אצל כל מיפלגת העבודה.

כדי להצליח כמצב כזה, משתרעת לפני שרון דרך ארוכה: עליו לכבוש תחילה את מרכז הליכוד ולהדיח שם את שמיר ושאר מתחריו. אחר-כך עליו לשנות לחלוטין את תרמיתו הציבורית, כדי להתקבל על דעת רוב הציבור ולהופיע כאיש הממוקם בקירבת המרכז. כל זה תוך שנים מעטות,

לפני ששמיר יצליח להעביר את השילטון בליכוד לרוויזיוניסטים. **התימונים הנערבים השבוע בליכוד מסביב לתוכנית שמיר-רבין עומדים כולם בסימן החשבונות האלה. מבלי להבין את המאבקים בתוך הליכוד, אייאפשר להבין גם את עמדות הגיבורים הראשיים בדראמה.**

מרכז הליכוד. זהו הגוף הבוחר בראש המפלגה ובמועמדה לתפקיד ראש הממשלה.

מרכז הליכוד הוא אחד הגופים הימניים הקיצוניים ביותר במדינה. הוא הרבה יותר קיצוני מאשר ציבור הבוחרים הגדול והמגוון של הליכוד. בגלל סיבות פנימיות, הנובעות ממובנה תנועת החרות (וגם של הליברלים), מתרכזים במרכז הליכוד דווקא היסודות הקיצוניים ביותר.

● **יצחק רבין ואריאל שרון הם שותפים יריבים ותיקים. לא אחת עזרו זה לזה במרוצת הקאריירה המגוונת שלהם:**

● כאשר צמרת צה"ל הכניסה בשעתו את שרון למקרה, באחד הקטעים הקשים של חייו, היה זה רבין שהעניק לו תפקיד, ושעור לקידומו הצבאי.

● כאשר עמד רבין להיבחר כראשה הממשלה, ועזר וייצמן הכריז שהוא מתמוטט בעיתות-מתה, היה זה שרון שטילפן מתא-טלפון ציבורי, בעזרת אסינונים, לעורכי-העיתונים כדי להכחיש את הרבר.

● כאשר רבין הפך ראשה הממשלה, הוא מינה את שרון — איש המפלגה היריבה — כיועצו הביטחוני.

● כאשר התמנה שרון כשר-הביטחון והטיל מצור על ביירות, הוא לקח עימו את רבין לסוורים, וביקש את עצתו כיצד "להדק את המצור".

● **עבשיו עומדים רבין ושרון בשני הצדדים של המיתרם לגבי תוכנית שמיר-רבין. הם גם עומדים בשני הקצוות של סיקרי דעת-הקהל. בעוד שרבין מופיע בהם תמיד בראש הטבלה, כשר הבכיר הפופולרי ביותר, מופיע שרון כמעט בתחתית, כשר הבכיר הפחות-פופולרי.**

● הרבר נובע, בין השאר, מהטאקטיקה ההפוכה של השניים. מקורה בנסיבות פוליטיות אונייקטיביות, אך יש המייחסים את זה גם לאופיים האישי השונה.

● **התרגיל של רבין**

אך הגיע רבין לראש הטבלה?

● לכאורה זה מוזר. בשלוש שנות כהונתו של ראשה הממשלה, נחשב רבין כבישלון. הפופולריות שלו היתה תחתית.

● מאז ראשית האינפיאדה, נכשל רבין בכל נבואותיו ותחזיותיו. הוא

ניבא שוב ושוב שהאינפיאדה עומדת ארטרטו "להירגע", וקרה ההיפך. הוא הכריז על מדיניות של שבירת עצמות, והעולם כולו קם עליו. ככל שהגדיל מאז את הברוטאליות של שיטותיו, כן גברה ההתקוממות. השבוע הגיע לשיא חרש, כאשר סגירת הרצועה וגירוש הפועלים מישראל השיגה לכל הריעות, את התוצאה ההפוכה מן המקווה, והיה צורך לבטל את הצעדים בחיפזון.

● **אולם הפופולריות של רבין איתנה, ואף מתחזקת. הוא מאפיל כיום על שימעון פרס, יריבו הוותיק, ומחק מן המפה את כל ה"מועמדים" שביקשו לרשת את שניהם.**

● חלק מן ההצלחה הזאת יש לזקוף לזכות תרמיתו של רבין. הוא נראה אמין, אחראי, שקול. דיבורו האישי והתנהגותו הצברית השורשית שרים סביבו אווירה של ביטחון. בפוליטיקה, התרמית חשובה לעיתים קרובות מן המציאות.

● **אך עיקר הצלחתו של רבין נובעת מן הטאקטיקה הפוריית שהוא נוקט אותה.**

● רבין הוא איש מיפלגת העבודה, המקובל על רבים מאנשי הליכוד. הוא מייקם את עצמו במרכז. כך עולה בידו לאחד סביבו את רובה הגדול של מיפלגת העבודה, יחד עם חלק ניכר מן הליכוד.

● הצירוף-יחד של שני כוחות אלה הוא היוצר את הרוב. אם תוכל מיפ"ג לתת העבודה איפעס לעמוד בראש קואליציה חדשה, יהיה רבין המועמד המוצרף.

● **במדינה שבה שולטות שתי מיפלגות גדולות, זהו סוד ההצלחה: המועמד של אחת משתי המיפלגות צריך לשמור על גיבוי הרוב של מיפלגתו שלו, ולזכות בזומנת באהדת חלק משמעוטי של המיפלגה השנייה.**

● רבין מצליח בכך. הוא הולך בדרך זו בצורה עיקבית, מבלי להניח לשום גורם או מאורע להסיט אותו מדרך זו.

● **טיפולו באינפיאדה מונחה גם הוא עליידי שיקול בסיסי זה.**

● התרגיל של שרון

אריאל שרון נוקט את הטאקטיקה ההפוכה בדיוק. הוא מתרחק מן המרכז, ומתבצר בעמדת מיעוט קיצוני.

● **לפני שרון עומדת בעייה אסטרטגית, שאין יצחק רבין נאלץ להתמודד עימה.**

● לרבין אין אופוזיציה משמעותית במיפלגתו. גם היונים במיפלגה מקב-לים, איכשהו, את מרותו. כמה מן "היונים" אף שייכים רישמית למחנהו.

● למשל: אורה נמיר, הרואה את עצמה כמלכת-היונים, ושכה וייס. ניציותו המופלגת של רבין, המקרבת אותו לליכוד, אינה מפריעה ליונים אלה.

● שרון נתון במצב שונה לחלוטין. צריך שרון להשתלט קודם כל על

מרכז הליכוד. זהו הגוף הבוחר בראש המפלגה ובמועמדה לתפקיד ראש הממשלה.

מרכז הליכוד הוא אחד הגופים הימניים הקיצוניים ביותר במדינה. הוא הרבה יותר קיצוני מאשר ציבור הבוחרים הגדול והמגוון של הליכוד. בגלל סיבות פנימיות, הנובעות ממובנה תנועת החרות (וגם של הליברלים), מתרכזים במרכז הליכוד דווקא היסודות הקיצוניים ביותר.

כדי לרכוש את כתר המנהיגות צריך שרון להופיע כמועמד קיצוני. כך, על כל פנים, הוא מאמין.

יתכן ששרון נוטה גם מטיבעו לסיגנון קיצוני כזה. יתכן שעברו הצבאי מקל עליו דווקא פנייה כזאת אל לב חברי המרכז.

אך יש להניח כי השיקול העיקרי שלו הוא זה: כדי להדיח את יצחק שמיר ולעקוף את דויד לוי במרכז הליכוד, עליו להיות הקיצוני ביותר.

בעבר השמיע שרון לא אחת הצעות לפיתרון הסיכסוך הישראלי-פלסטיני, טיני, שאינן קיצוניות ביותר. יש הסבורים כי שמיר ומשה ארנס קיצוניים, בסתר-ליבם, אף יותר משרון.

שרון הסכים בעבר פומבית להיפגש עם יאסר ערפאת. הוא הכיר עוד בשלב מוקדם כחשיבות אש"ף. והוא התכוון להציע לאש"ף את עזרת צה"ל כדי לתפוס את השלטון בעבר הירדן, מתוך מגמה לנהל עימו לאחר-מכן משאיזמתו על פשרה כלשהי בגדה המערבית. ב"ספטמבר השחור" 1970

הציע למטכ"ל להתערב לטובת אש"ף נגד המלך חוסיין. שרון לא הכחיש מעולם כי אלה הן ריעותיו וכי הוא רבך בהן גם עכשיו.

אלם ריעות מסוג זה לא יעורו לו לכבוש את מרכז הליכוד. כדי להגיע ליעד זה, כך נדמה לו, עליו להיות קיצוני שבקיצוני, לקרוא לחיסול אש"ף